

Передплата

«РУСЛАН» вносить
в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а: місяць . . . 170 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Подвигоке число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми отч і душу ми виреш: а не возьмеш млюсти і віри не возьмеш,
бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дия
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під
ч. 1. пл. Дембровского (Хорун-
щини). Експедиция місцева
в Агенції Соколовского в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає сялише
напопередіє застереженя.—

Рекламації неопечатаніє
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Рівновага і послідовність в політиці.

Наші десперанти.

(Дальше).

Тим однак не хочемо ще казати, будьтоби межі теперішностию а мнувностию не було різниці. Ми признаємо велику безвідрадість теперішного нашого положеня народного, але при тім не можемо знов і запізнавати тої великої сили, якої вже набрала наша руска справа народна в прирівнаню до мнувности. Коли в 30-тих роках сего столітя почав ся будити руский нарід в Галичині, на его сьвятій землі була скрізь мертвота, наша історична мнувність народна була забута, вповні незнана, не тільки люд але і інтелігенція руска не мала ніякої сьвідомости своєї народности, руский язик був лише в курних хатах, а руска література кромі старих, хоть пребогатих але загалови незнаних пам'ятників — не мала у нас ніяких живих плодів. Ми були тоді, можна сказати, душею і тілом прибиті, убогі — мертві. Якжеж за тоє представляв ся тоді польський ідеал? Мимо неудачної революції з р. 1840 Конгресівка задержала еще в собі стільки національних прав і ознак, стільки державної відрубности, що она еще і в тогашні часи уважалась тінню осередка польської держави а нині булаб доволі пожаданим ідеалом Поляків в Росії. Сьвіжі споминки національної борби, незабуті еще жертви в крові і маєтку живо удержувались в серцях всіх Поляків, мартирольогічними споминками підживляли їх патріотизм, еміграція по цілім сьвітї роздзвонювала польські жалі, а на побоевищах вже розносились співи потужної музи Мицкевича, — цілою поетичною силою генія напували душу Поляків горячим бажанєм привернення старої Польщі. Словом Поляки чули ся тоді так близькими свого ідеалу державної самостійности, а були при тім і літературно і материяльно так багаті, що Русини не могли їм супротив поставити хотьби приближеного ідеалу, хоть троха так рівно сильного і так потягаючого. Менше о то, що сей польський ідеал був блудний і мрачливий, але его притягаюча сила почивала в близости до недавних еще часів старої Польщі, в національній вірі в можливість его осущеня. При тім всім польський патріотизм мав в тім часі характер стремленя до свободи (правда, свободи шляхоцкої), а при тогашнім державнім абсолютизмі в Ав-

стрії і Росії представляв ся яко рух революційно-ліберальний і тим міг потягати до себе всі живі уми так запопадливі за ліберальним движенєм. Революційно-польські співи мали безперечно велику силу потрясаючу і потягаючу, тим більше, що були заказані і прослідовані.

Якжеж представляє ся нині сей польський ідеал? Неудачне повстанє з р. 1863 показало наглядно неосущимість старої Польщі, обезсило Поляків морально а еще більше материяльно, позбавило їх всіх важнійших вольностей в Росії. Нова система мілітарна європейських держав, упадок цезаризму в Франції, зріст Німеччини і скріпленє французської республіки — все то до крихти розбило мрії о відбудованю старої Польщі і пересьвідчило навіть найзагорільших шовіністів польських о неможливости осущеня старопольського ідеалу чи то власною силою, чи підмогою дипломатії. Поляки кинулись на дорогу утилітаризму і почали підмещуватись до Австрії, щоб доступивши в ній впливу наклонити єї до війни з Росією в тій надії, що Австрія бодай котрого з своїх Архикнязів зробить польським королем. А хоть тут надії дуже безосновні, а заміри на стільки неясні, що самі Поляки не знають, чи надіятись їм в случаю побіди Австрії лише на Конгресівку чи також на Литву і на завойованє Малої Руси, то всеж тая маячливість у Поляків на стільки сильна, що они вже підчас російско-турецької війни почали в Галичині формувати легіони против Росії. Практика показала, на скільки воздушні були ті польські пляни і надії, і треба вже падто великої порції оптимізму, щоб повірити на серію в місню Австрії висвободжуваня Польщі против Росії і Німеччини. До того еще і Поляки в Росії дуже значно змінили свою тактику і свої стремленя. Коли австрійські Поляки надскакують коло австрійських міністерств і радо величають ся титулами австрійських ексцелленцій і баронів, російські Поляки з неменшою остентацією клоняють ся перед царем і его правительством і теж дорогою утилітаризму старають ся для себе вьеднати всякі пільги і концесії. І австрійські і російські Поляки вирікають ся своїх давнійших революційних замірів і нараз з колишних конспіраторів і непримиримих ворогів Росії і Австрії перекидають в ультральояльних поклонників — тут Австрії — там Росії. Где більша порція утилітарного лицемірства, — се тяжко сказати, бо і російські Поляки за-вдячуючи Росії через замкненє російської

границі для ввозу заграничних товарів — свій безперечно дуже цвітучий розвій економічний, мають важну причину стояти при Росії, як наші Поляки хотять стояти при Австрії. Се однак річ певна, що до недавна еще так шумно го-лошена «польска ідея державна» дуже сильно померкла і що вже самі скільки небудь практично мислячі Поляки попрощали ся з гадкою відбудованя старої Польщі в старих границях. Польскість станувши на дорогу утилітаризму втратила свою притягаючу силу ідеалу тим більше, що з того часу вже й суспільні погляди змінили ся значно в некористь перестарілого ідеалу старої Польщі.

Єсли мірою борби двох противних сторін є сила їх ідеалів чи ідей ними представляних, то Русини в своїй борбі за свою народність мають тепер безперечно кориснійше і то незрівняно кориснійше становище, як 40—50 літ перед тим. Руска народність, о котрій самі Русини в Галичині перед 50 літами мало що знали сказати, стала ясною не тільки для загалу Русинів, ожила в їх самопізнаню і напоїла їх патріотизмом, але здобула собі признанє фактичного і теоретично оправданого существованя не тільки у Поляків, Росиян, але і у зовсім чужих народів європейского заходу. Новійша література, яка розвинулась на Україні від часів Григ. Квітки-Основьяненка і Шевченка, а у нас від часів Маркіяна Шашкевича — література справді народна, бо на народній основі оперта і весь нарід обнимаюча, — дала нам тверду основу нашого національного розвою, она пояснила нам сущність нашої народности, розкрила єї житненні сторони і указала нам ясну дорогу, котрою слідує нам поступати в нашім дальшім розвою народнім. Що більше — силою тої нашої літератури народної ми станули на тій широкій основі нового життя народів, на котрій єдино може при новійшім розвою людських ідей успішно відбудувати ся розвій життя народа, бо ми в нашім націоналізмі обняли цілий наш нарід, у всіх его верствах і клясах яко цілість покликану до рівноправного життя. Як і недостаточна єсть еще наша література в многих зглядах, але вже і в теперішнім своїм виді поставила она наш народний ідеал на стільки ясно і сьвітло, що в тім згяді має для нас первенство перед кождою иншою літературою, а іменно перед польською. Чим іменно може польска література притягнути до себе масу руского народа? Як ні високо стійні під зглядом артистичним суть твори Мицке-

вича, Красинського, Словацького і других польських писателів, — по своєму народному ідеалови, по своїй шляхотській узкості, по своїй віддаленості від життя не тільки руского, але і польского люду, остануться вони зовсім далекими і непригожими для життя маси руского народу і навіть в далекім приближеню не можуть мати для него тої оживляючої сили духової, як на скрізь народні твори Шевченка, Основяненка, Нечуя, Марка Вовчка, Федьковича і т. д. Поминаючи теоретичні спори, спробуйте лише в практиці перевірити наші слова, подайте народови в приступний для него спосіб разом з «Дзядами» і «Паном Тадеушом» Мицкевича хотьби лише думки Шевченка, его «Катерину» і «Наймичку», его «Гайдамаки», подайте йому разом з Крашевским і Корженевским Основяненка, Нечуя і Марка Вовчка, — а скоро побачите, в чім пізнасть він свою душу, свою народну гадку, свої споминки і куда прихилить ся цілою душею. От чому Полякам ні з чим виступити до агітації серед руского народа, нічим его огріти і до себе пригорнути, а наша література під зглядом широти і щирости свого націоналізму, під зглядом глибини щиронародного чувства має далеко більшу силу, як польська література, котра крім легенд о Вандах, Станиславах і Войцехах і славославних королевських житєписий сомнітельної вартости еще дуже мало що випродуковала справді стійного і щиро народного для свого польского люду. Тут безперечно сила по нашій стороні, бо і наша література і ми самі стоїмо і хочемо стояти посеред народа, з ним разом нерозлучні, тимчасом коли верховодячі Поляки не тільки стоять, але і хочуть і дальше стояти по давньому над народом і що найбільше зватись «добродіями людку». Наша найблизша задача, з одної сторони щораз більше і ширше розвивати рідну, щиронародну літературу, а з другої сторони дбати о тое, щоби тая література, та наша духова праця народна входила в душу мас народних, стала ся їх власностю, їх житєм духовим, — а се є іменно тая просвітна праця народна, до котрої так горячо і так справедливо завзиває о. Качала.

(Конець буде).

3 подорожи до св. Землі.

(Дальше).

Єрусалим 19. IX. 1906.

Дехто вибрав ся від Доброго Самаританина пішки наперед, не чекаючи на каравану, бо зробив собі такий обіт. Коли в дальшій дорозі минали нас каравани та поодинокі Бедуїни, не завидувано тим нашим піхотинцям, а навіть можна було о них обавляти ся. Одного, який заблукав ся, привів на дорогу Турок, що переїздив туди на гарно пристроєнім кони. Минаємо першу від Єрусалима придорожну гостинницю, при якій ночує каравана.

Крім наших паломників їхало еще двох, а то: тимчасовий управитель австрійської пошти в Єрусалимі, др. Вучетіч-Беліц, який приїхав на кілька тижнів

з Царгороду, а другий пріор Милосерних Братів з Тонтур. Ідемо гуторячи, а дехто дримає. Нараз крикнув хтось нелюдским голосом. Напружаємо зір і видко як одна повозка опинила ся над самим берегом глибокої пропасти. Еще о цаль дальше, а цілий факер з людьми був би злетів в глибокий яр.

На щастє шарпнув Араб кіньми і завернув на дорогу. Причиною того грозячого нещастя було се, що шнур третого коня урвав ся і віз скрутив нагло. В додатку поспеуло ся колесо. Др. Вучетіч не зважаючи на своє біле убранє, закотив рукави і став ладити колесо. Повалив ся цілий як не божий, але завдяки ему люди могли дістати ся до Єрусалиму. Всі з великим признанєм подавали собі з уст до уст, що чужий чоловік і займаючий високе становиско помагав в пригоді, як міг; сам Араб так налякав ся, що цілу дорогу плакав. Ся немила пригода припізнала значно поворот, а до того начекали ся ми під брамою св. Стефана, заки прийшов вояк отворити, бо тут всі брами міста замикають о 10. год. в ночи, як в середних віках.

О 11. год. в ночи вернули ми до приюту, коли інші були вже о 9. год. Так закінчила ся поїздка над Йордан.

Айн Карім (Св. Іван) 17. IX. 1906.

В понеділок рано 17. вересня відпочинок.

О 3. год. по полудни ідемо до родинного місця св. Івана. Дорога добре удержувана веде на захід межі околицями скалистими. До Айн Карім зїжджає ся в долину. Місцевість дуже гарна, нагадує околиці швайцарські. Між гарною зеленою взносять ся на переїмну терасами чимраз висше білі домки. Доси видно було всюда лиш сіру скалу та червонаву землю спалену від сонця, а тут, в тій долині жива природа. Обступають нас перекупні, та пхають в руки свої товари. Так лазили слідком за нами цілий час, аж позбулисьмо ся їх, коли повозки рушили з поворотом. На північній горі є церков Рождества св. Івана Хрестителя.

Церква гарна, чистенька, а всі стіни виложені фаянсовими плитами. Під помостом є печера викута в скалі, в якій мав народити ся св. Іван. На захід від сеї церкви є дім з церквою, в якім монахиїні Сестри Сионські виховують сироти ріжних народностей і релігій до 14. року життя. Заложив его о. Ратісбоне з Еспанії, о якім вже була згадка, що заложив також в Єрусалимі дім для хлопців під надзором Братів Сионських. Сестри подали нам води з мігдаловим соком і нарвали селянам овочів з дерева св. Івана (рожки). Дівчатка-сироти убрані в сині суконки з хрестиками на шиї, між якими були Арабки, Жидівки, Німки, Італіянки і Болгарки, співали французкі пісні, а відтак фотографували ся з 3. групою. В огороді є гріб о. Ратісбоне, та дім его з цілим урядженєм і убранєм основателя.

На другій горі від полудня є церква повороту Пр. Д. Марії, де Марія стрінула ся з Єлисаветою. Дорога туди веде селом попри мошею, звану жере-

лом Марії, звідки Марія мала черпати воду. В церкві є в правій стіні камінь, в якім вказують мале заглибленє. Тут мала сховати ся Єлисавета перед жовнірами Ірода, які мордували всі діти в околиці. В обзві, щоби жовніри її не побачили, притиснула она св. Івана так сильно до скали, що камінь подав ся мов віск, а відтиск сей можна ще нині оглядати.

Перед церквою усталили ся Мелхіти, а коли побачили нас, заспівали Поліхроніон (многая літа). Мелхіти є гр.-кат. обряду, Греки, які походять з Ливанону. Говорять тепер всі они по арабски, але в церкві правлять по грецки і знають, що суть Греками. Коли Турки завоювали їх, казали їм повитинати язики, щоби они забули свою мову. Коли Митрополит пращав ся з ними, закликали: *vive le Mytropolite, vive les Routhenes!*

По перекусці у Францішканів при церкві Рождества св. Івана вернули ми назад до Єрусалиму.

(Дальше буде).

3 державної ради.

Президент Фетер повідомлює про іменованє міністра війни ген. Шенайха, а міністром краввої оборони мін. Лячера. Бар. Бек представляє нового міністра краввої оборони.

Між внесенями пос. Штайн зголосив нагле внесенє, щоби видати находячі ся в цісарскім замку історичні дорогоцінності римско-німецкої держави яко приналежні німецкому цісареві яко представителєві цілого німецкого народа. З причини, що тільки 10 послів підписало се провокаційне внесенє, оно не могло стати трактованим яко нагле. (Окликки і перериваня зі сторони Всенімців). Пос. Гіжовский ставить нагле внесенє, щоби радити над нафтовим законом, а пос. Гесман жадає підданя під наради справозданє про виборчу реформу. Між інтерпеляциями пос. Яворский запитує в справі переслідуваня руских учителів і польоізаційної системи в бобрецькім повіті, а пос. Брайтер в справі положеня судових слуг і вязничих сторожів.

По відповідях міністрів Бінерта і Мархета, приступлено до дискусії над наглим внесенєм пос. Абрагамовича, щоби зараз взяти під наради закон про реформу ґрунтових книг в Галичині і на Буковині. В дискусії після внескодавця, промовляли пп. Яблоньский, міністер справедливости Кляйн, Біянкіні, Штравхер, Гіжовский, а відтак прийнято закон у всіх трех читанях.

Відтак пос. Гіжовский підпірав своє внесенє в справі нафтового закона і по промові пос. Малаховского ухвалено наглість і приступлено до подрібної дискусії. По счеркненю одного уступу § 19., як се зажадав пос. Дапиньский, в користь нафтярских робітників, — ухвалено закон у всіх трех читанях.

При кінци засіданя німецкі і ческі радикали поставили 31 наглих внесень, з яких пять не мало достаточного підпертя, а також палата відмовила їм его в голосованю. Пос. Штайн виступає против внесеня Гесмана, в якім добачує

намір перебічованя виборчої реформи, дальше запитує президента, чому не всі акти цісарської ласки є оголошені в урядовій Wiener Ztg., як пр. наділене б. міністра гр. Биляндт Райдта міністеріяльною пенсією в квоті 40.000 К. Пос. Ганіх виступає против вмішуваня Корони в компетенцію законодавства, як се стало ся в данім розказі найскоршого полагожденя виборчої реформи.

В палаті панів представив президент на вчерашнім засіданю нового міністра кравької оборони, а відтак приступлено до нарад, на яких: антикарський закон передано комісії а закон про удержавленя Північної залізницї, про зміну привисів дисциплінарного статуту для адвокатів і про безпеку приватних урядників на старість — прийнято у всіх трьох читанях.

Просимо відновити передплату.

Н О В І Н К И.

— **Календар.** В четвер: руско-кат. Йоїла; римо-кат. Всіх Святих. — В п'ятницю: руско-кат. Артемія вмуч.; римо-кат. День задушний.

— **В справі матеріяльного положеня руско-го духовенства** пишуть нам з Каменеччини: На селі в нашій околиці переживає духовенство наше дуже тяжкі часи, бо відносини господарські стали неможливі. Брак робітника, добра заплата за лиху роботу і брак челяди — доводять нас до банкрутства. Доходить до сего, що треба самому брати ся за найчорнішу хліборобську роботу. А сей рік ще тям тяжкий, що навістив нас недорід: збіже зовсім хибло і па видаток і на якість зерна і навіть на солону, яка на нашу зовсім непридатна (через ржу). Не знаю, як в інших околицях — але у нас духовенство дуже посоловіло — бо грозить нужда. Навіть заможніші селяни дуже жалують ся на тяжкі відносини господарські, — за се заробітчанами засвітало. На селянах однак ся зміна не може так відбити ся, як на нас, тому, що они можуть без робітника в крайнім случаю обійти ся, а недорід на зерно у них не має значіння тоді, як худоба і безроги платять, — бо се головне жерело їх доходів. Збіжа дуже мало продають, тому є навіть вдоволені, як на збіже є низькі ціни. Ми з сих причин не терпеливо вичікуємо — що стане ся з нашими п'ятилітніми додатками.

— **Тов. руских ремісників «Зоря» в Жовкві** — пишуть нам звідтам — в злуці з іншими товариствами приступає до будови великої салі театральної, якої брак в останніх часах так дав відчутти ся. Щоб не простягати жебрачої руки по лептв, яких в нас і годї вже видерти, виділ сего товариства рішив дати ряд аматорских вистав. І так дня 4. падолиста кружок аматорів грає штуку Квітки-Основяненка «Сватаня на Гончарівці», а вже 11. падолиста штуку Григ. Цеглиньського «Ворожит». Надто в приготуваню є в найближшій часі «Вечір сьміху» з танцями і лотерією фантовою, як і цілий ряд нових вистав. Радо витаємо змаганя молоденького, бо ледво рік естувуючого товариства, висказуючи бажанє, що руска інтелігенція, як і сьвідоме селянство поверли змаганя тих людей, що по довгій ночі безробітня в Жовківщині, обняли керму пробудженя. А молодим робітникам щастя Боже! — *Прихильник.*

— **Аматорське представлене в Бродах.** Заходом українського товариства казинового „Основа“ в Бродах відбуде ся в неділю, дня 4. о год. 7. веч. у власнім льокалі аматорське

представлене. Відиграє ся „Сверкуха“, комедія Льва Лопатинського.

— **Концерт в Копичинцях.** В неділю дня 4. падолиста о 7. год. вечером відбуде ся в салі „Народного Дому“ в Копичинцях концерт в пам'ять Шашкевича. По концерті забава з танцями. Дохід призначений на місцеву селянську бурсу.

— **Театр Миколи Садовського** грав доси кілька тижнів в Полтаві, а тепер буде обїздити повітові міста подібно як наш театр в Галичині. „Рідний Край“ дуже прихильно оцінює гру артистів, а між іншими згадує про п. Костіва, котрого знаємо з нашого театру галицького. „Не дуже давно — пише „Р. К.“ — приїхав з Галичини Костів — гарний співак (тенор). Грає він добре, виразно. Мова его різниться ся від нашої звичайної, полтавської. Алеж на сцені кожне слово, кожний наголос звертає на себе увагу... Коли пригадати, що він тільки що з Галичини, то зрозуміло буде, як взагалі галицька мова близько до української...“ На останніх трьох представленнях театру Садовського в Полтаві виступала гостинно п. Марія Заньковецька в «Безталанній», «Лісовій квітці» і в драмі «Не так склало ся, як ждало ся». Успіх був надзвичайний.

— **Полтавські вироби за границею.** На всеславянську виставу, що має бути в Празі, запрошено до участі, між іншими й полтавське губернське земство. Управа має намір послати на виставу вироби своїх ткацьких та інших майстерень та шкіл, а разом з тим і вироби інших майстрів, як от опішнянських гончарів. Всі ці вироби можуть з честю показати ся поза своїми межами, бо не тільки звертали на себе увагу своєю красою, на виставах в Росії (як наприклад на виставах в Київі та Петербурзі), а часто трапляє ся тепер, що привізять коміснери та купують їх, щоб вивезти за границю (в Париж та Лондон); часом загадують вислати ті мережані та мальовані українські вироби поштою.

— **Щетинники.** Містечко Рашівка (гадяцького повіту) здавна славило ся в своїй околиці тими крамарями, що звуть ся «щетинники»; вони носять, та возять по селах всякий дрібний крам, вимінюючи его на щетину, ріг, віск і т. п. господарські річи. Богато таких «щетинників» добре розжило ся, а інші стали зовсім богачами. Сего літа ціла ватажка їх, душ коло десятки поїхали з своїм крамом аж в усурійський край; туди закликали їх земляки-поселенці. Рашовчани думають там вимінювати сибірські звірячі шкурки то-що; на подорож вони мали знижений білет, деякі харч, по давньому звичаю, взяли з собою; тим то думають, що подорож в той далекий край обійде ся їм не дорого, а з торгом вже — зроблять пробу...

Як на закордонній Україні є щетинники так у нашій Галичині і Буковині є «шматочники», котрі скуповують лахи на виріб паперу, а притім торгують всім. Лихо лише в тім, що коли щетинники на Україні є наші люди, то у нас шматочниками торговельниками є жиди і они збогачують ся нашим грешом. Колись може се змінить ся, та коби як найскорше.

— **З львівської архієпархії.** О. Павло Дудик дістав канонічну інституцію на Воробіївку і о. Стефан Лежогубський на Дитятин. — Завідательства одержали: оо. Володимир Давидяк в Ганівцях, Тит Глібовицький в Луці малій, Петро Процик в Лукавиці нижній, Клявдій Сніжинський в Скоморехах старих і Николай Мриглодович в Дрищеві. — О. Андрей Гавришак одержав сотрудицтво при соборній церкві св. Юрія у Львові. — Крилошанські відзнаки дістав о. Михайло Бачинський, парох в Григорові.

— **Іменованя.** Президентами окружних судів іменовані: старший радник суду зі Львова др. Маркил Місінський для Стрия і радник кравього суду у Львові Стан. Мілашевський для Бережан. — Др. І. Богудкий іменований надзвичайним професором статистики будови залізних констукцій та енциклопедії інженерских відомостей на політехніці у Львові. — Міністер скарбу іменував податкового поборця,

Івана Стафи ьского, головним податковим поборцем для округу кравької дирекції скарбу у Львові. — Міністерство торгівлі іменувало рахункових практикантів: Володимира Волошиневича і Жигмонта Кольмінцера рахунковими асистентами для рахункового департаменту дирекції почт і телеграфів у Львові. — Президент висшого кравього суду у Львові іменував студента філософії, Йосифа Габуру, практикантом рахункового департаменту висшого кравього суду у Львові. — Дирекція почт і телеграфів у Львові іменувала матуриста гімназьяльного Михайла Роговського практикантом поштовим. — Виділ кравьий іменував у відділі рахунковім: Кастана Лисевича асистентом, Фрид. Дембця практикантом, а Івана Вайса аплікантом; в касі кравьий: Романа Мазуркевича практикантом.

— **Американські дурисьвіти.** На весну с. р. оповістили польські часописи, що в Америці помер Михайло Новіцький, емігрант-Поляк, і лишив 80 мільонів корон спадщини для кривих в Європі, та при тім широко вихвалювали его працьовитість. Ми згадали були тоді про ту спадщину і зазначили, що на такі американські «мільони» дало ся вже спіймати немало людей. Пеани в честь покійного Новіцького, що ніколи на сьвітї не був, були вислідом добре заплачених амонсів в польських часописях. Анонси оповістило бюро «адвокацької» фірми Балькон et Со. в Мільвуке в Спол. Державах. В слід за тими вістками зголосило ся сейчас до тої фірми немало Новіцьких з Галичини і з російської Польщі. Фірма Балькон почала помпувати ласих на мільони Новіцьких і від кожного по кілька разів брала чим раз грубіші квоти віби на переводжене спадкового процесу. Вкінці многонадійним Новіцьким, з котрих кожний крив ся перед другим, не стало терцю. Один з них, урядник кравього віділу, що мав найбільший апетит і мабуть шанси на спадщину, позичив на конто мільонів кілька тисяч корон, подякував за службу і поїхав до Америки, працюючи щирими желанями польської праси. Видко, що він щасливо доїхав до Мільвуке, бо отсе тамошний Kurjer polski в останнім числі доносить, що фірма Балькон знаючи легкодушність польську пустила фальшиву чутку про мільоновий спадок, зарвала легкодухів на тисячі і десь пропала з Мільвуке. При тім Kurjer polski радить галицькій польській пресі, аби не давала надувати себе і других не надувала.

— **Дрібні вісти.** Двотижнева судова розправа з Відня проти фальшивників банкнотів покінчила ся вчора засудом: Шапіри за розширюванє підроблених банкнотів на 15 літ тяжкої в'язниці, Фіша на 8 літ, Півеса на 4, Швальба 3 літа і на видаленє, а Бавмгартера і Бутервайха увільнено. — Володимир Спасович, визначний польський політик і публіцист в Росії, помер оноді і записав 100.000 р. для наукової Академії в Кракові, 10.000 рублів на наукові польські інституції в Петербурзі, а по 5.000 рублів на касу Мьяновського в Варшаві і радї оборонців перебургського судового округу. — Властители львівських каварень порішили піднести з завітнішим днем ціну кави і чаю на склянці згл. філіжанці о чотири сотники. — У Львові курсує вже один публичний бензиновий самохід означений числом: S — 882.

— **Репертуар руского театру в Бучачі.** Саля «Сокола». Початок о 7½ вечером. Білети продає торговля п. Рогозинського. (Абонамент на 6 вистав під ряд 10 К).

В четвер дня 1. падолиста «Лісова квітка», конкурсова комедія в 4 діях Яновської.

В п'ятницю дня 2. падолиста «Галька», опера в 4 діях Ст. Монюшка. Нова вистава! Військова музика 24. п. п. Виступ п. Дального, в ролі Антося. (Ціни місць підвишені). Початок сего представлення виїмково точно о год. 7½. вечером.

В суботу дня 3. падолиста «Ямарі» опера в 3 діях Целлера.

В неділю дня 4. падолиста «Нещасне коханя» народний образ зі співами і танцями в 5 діях Манька.

Ві второк дня 6. падолиста «Діти Ванюшина» сензаційна штука в 4 діях С. Найденова.

— Репертуар міського театру у Львові.

В середу: «Дяди» А. Мицкевича.

В четвер по пол.: «Ах то Законане»; вечер: «Лялька».

Други Соколи і Сокілки! Памятайте, що львівський «Сокіл» збирає жертви на будову свого дому.

Телеграми

з дня 31. жовтня 1906.

Будапешт. Міністер заграничних справ бар. Еренталь конферував вчера з президентом міністрів д-ром Векерльом і відвідав прочих міністрів. По обіді давим в єго честь відіхав до Відня.

Відень. W. Allg. Ztg. доносить, що ген. Пітрайх є усмотрений на шефа генерального штабу. (Телеграми вже доносили, що шефом ген. штабу став іменованій ген. Генендорф. — Ред.)

Відень. Італійські студенти відновили знова акцію за основанем свого університету. На зборах в тій справі були також італійські посли.

— Богдан Лепкий. —

З дослідів над Шевченковою „Наймичкою“.

Рік 1843. та ще кілька дальших аж до 1847. то був ледви чи не найкрасший час в життю Тараса Шевченка.

По довгій розлуці з вітчизною¹⁾ вертає поет з насильної мандрівки на свою любу Україну, та оглядає її очами вольного чоловіка. Його „Кобзар“, „Катерина“ та „Гайдамаки“²⁾ всіли вже здобути собі широкий розголос і славу.

Про них писали не тільки російські критики, але й заграничні³⁾ і поета витають тепер всюда як молодого дуже надійного чоловіка.

¹⁾ Певної дати, коли Шевченко виїхав з України, не маємо. Досить що під кінець 1829. року бачимо його в Вільні. (Олександр Коняський, Тарас Шевченко і т. д. У Львові 1898. Том I. сторона 47).

²⁾ Кобзар вийшов 1840 в Петербурзі. з друкарні Фішера, виданнем М.са П. Катерина також 1740, Гайдамаки 1841, з друкарні Сичева.

³⁾ Jahrbücher für slavische Litheratur 1843. T. I. ст. 8.

З російських журналів писали: Библиотека для чтения, Маяк, Отечественнія записки (В. Бѣлинскій), Сынъ отечества и Москвитинъ. Всі вони признають поетови великий талант а поприкають його за мужицьку мову та за то, що він мужицький поет. Навіть такий поступовий чоловік, як Белінський виявив ту брак розуміння народньої поезії та показав себе вузким російським шовіністом. Не зашкодить згадати, що Белінський не признавав артистичної стійности драмам Шіллера та тяжко помиляв ся в критиці Лермонтова).

Відзиви славного критика російського про Шевченка се одна велика чорна пляма. Недаром каже Драгоманов: „Не знаніє того, что такое Украина и ея интересы... и вмѣстѣ съ тѣмъ стѣлость въ рѣшеніи украинскихъ вопросовъ — составляетъ характеристическую особенность всѣхъ почти великорусевихъ дѣтелей, даже самыхъ лучшихъ.“ (Письмо В. Г. Бѣлинскаго къ Н. В. Гоголю. Ст. XIV.—XV.)

Про взаїмени Белінського до українського письменства писав Кривецький. (Корифей російської критики і українське письменство. І. Белінскій. У Львові 1905.)

Та не всі російські критики віднесли ся до Шевченка так як Белінський. Ось прам. Тихорскій в „Мяку“ (1842. Том 4. кн. 8. ст. 82—106). Поставив талан його дуже високо 4. Вос.

віка. Лучасть ся і таке, що (як каже Чужбинський в „Воспоминаніяхъ“) на забавах і пірах деклямують в його честь йогож таки твори.

Серед тодішнього народнього заєпаду української інтелігенції дуже замітна поява, оден з доказів, як сильною була Тарасова пісня. Се вже не перше вражінне Енеїди, яку читали Українці сьміху ради, се ті божественні глаголи, що незрячим отвирали очи.

І малярство відчинило тоді перед Шевченком широкі та ясні видокруги. Ще 1834 дістав він від Академії першу срібну медалью за рисунок, 1840. відзначено його малюнки, він став любимцем „великого“ Брюлова. Вже тоді називали його „славним артистом“ і не без слухної причини мрів Шевченко про „живописну Україну“, в якій хстів плястично звелічати красу та минувшину своєї вітчизни.

На той час припадає також перше знакомство¹⁾ з родиною князів Рєпніних, найначе з княжною Варварою та скріпленне тих сердечних взаїмен, котрим нещасливий поет завдячує тільки ясних та благих хвиль у своїому безталанному життю.

Додаймо до того, що Шевченкови було тоді 30 літ, що він тішив ся кріпким здоровлєм та живою вдачою, що мав багато і добрих знакомих, що його всі любили й поважали а зрозумімо, чому то були щасливі літа.²⁾

(Дальше буде).

¹⁾ Шевченко був у Яготині в листопаді 1843 і довше осеню 1844.

²⁾ І в „думках“ з того часу ми бачимо менше журі і смутку а „думки“ дають найбільше та найщирішого матеріялу до духового образу нашого поета.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

(Готель, ресторація і каварня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові).

Приїхали дня 30. жовтня: о. Іван Волошин з Кошилівки, о. Іван Захарко з Завалова, о. А. Прухницький з Лянок завязаних, Володимир Федак з женою з Монастириск, Андрій Гургула з женою з Рогатина, о. Василь Паньків з Словити, Володимир Гвоздович з Белза, Антоїна Монастирска з Голого равського, др. Ярослав Олесницький з женою з Дрогобича, Олена Крвавич з Тернополя, о. Ів. Мриглодович з Воробіївки, о. Володимир Гарасимович з Терпилівки, о. Корнило Петровський з Переросля, о. Николай Галуциньскій з Звиняча, о. В. Породко і Ант. Чахля з Глинська, Теофіля Лакустова з Жабя, Богдан і Анна Охримович з Тухлі, Генрик Айзен з Кракова, др. Генрик Поплавский з Гусятина і о. Колпачкевич з Гійча.

Канцелярії товариств взаїмних обезпечень і взаїмного кредиту

„Джістер“

перенесені зістали з днем 1-го падолиста 1906 в дому „Просьвіти“

до власного будинку, ул. Руска ч. 20.

(напротів церкви Успенія Пресв. Богородиці),

де займають три поверхи.

Товариство урядує що дня, крім неділі і сьвят, від год. 8. рано до год. 3. по полудни.

По год. 3-ій канцелярії товариства замкнені.

Каса для сторін отверта тільки до год. 2. в полудне.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12-20*, 6-10, 1-40, 5-45, 9-05*
„ Кракова	2-31*, 5-50*, 8-45, 1-30, 5-25, 8-40, 9-30*
„ Підволочиск	7-20, 11-45, 2-20, 5-50, 10-30*
„ Лавочного	7-29, 11-50, 10-50*
„ Рави рускої	7-50, 4-50
„ Станиславова	8-05
„ Самбора	8-15, 1-50, 9-20*
„ Яворова	8-18, 4-37
„ Коломиї	10-05
„ Ряшева	10-35

На Підзамче.

„ Підволочиск 7-05, 11-30, 2-08, 5-35, 10-16*

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12-45*, 1-—*, 8-35, 2-45, 6-35*, 8-25, 10-05*
„ Іцкан	2-51*, 6-15, 9-20, 2-40, 10-40*
„ Підволочиск	6-20, 10-55, 2-21, 6-15*, 9-50*, 6-55, 6-—*
„ Яворова	7-30, 2-30, 6-25*
„ Лавочного	8-55, 4-15, 10-51
„ Самбора	9-10*
„ Станиславова	9-10*
„ Белзця	10-45
„ Ряшева	4-05
„ Коломиї	3-30
„ Рави рускої	7-25*, 11-35*
„ Стрия	11-10*

З Підзамча:

„ Підволочиск 6-32, 11-07, 2-32, 6-27*, 10-02*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черевками товстими; поїзди нічні є зазначені звійздкою. Пору пічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі п. к. державних залізниць, пасаж Гавсмана ч. 9.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає всякі папери цінні і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізії.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 15. до 31. жовтня 1906.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено В неділі і сьвята 2 представлено о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльова при ул. Кароля Людвига ч. 9.